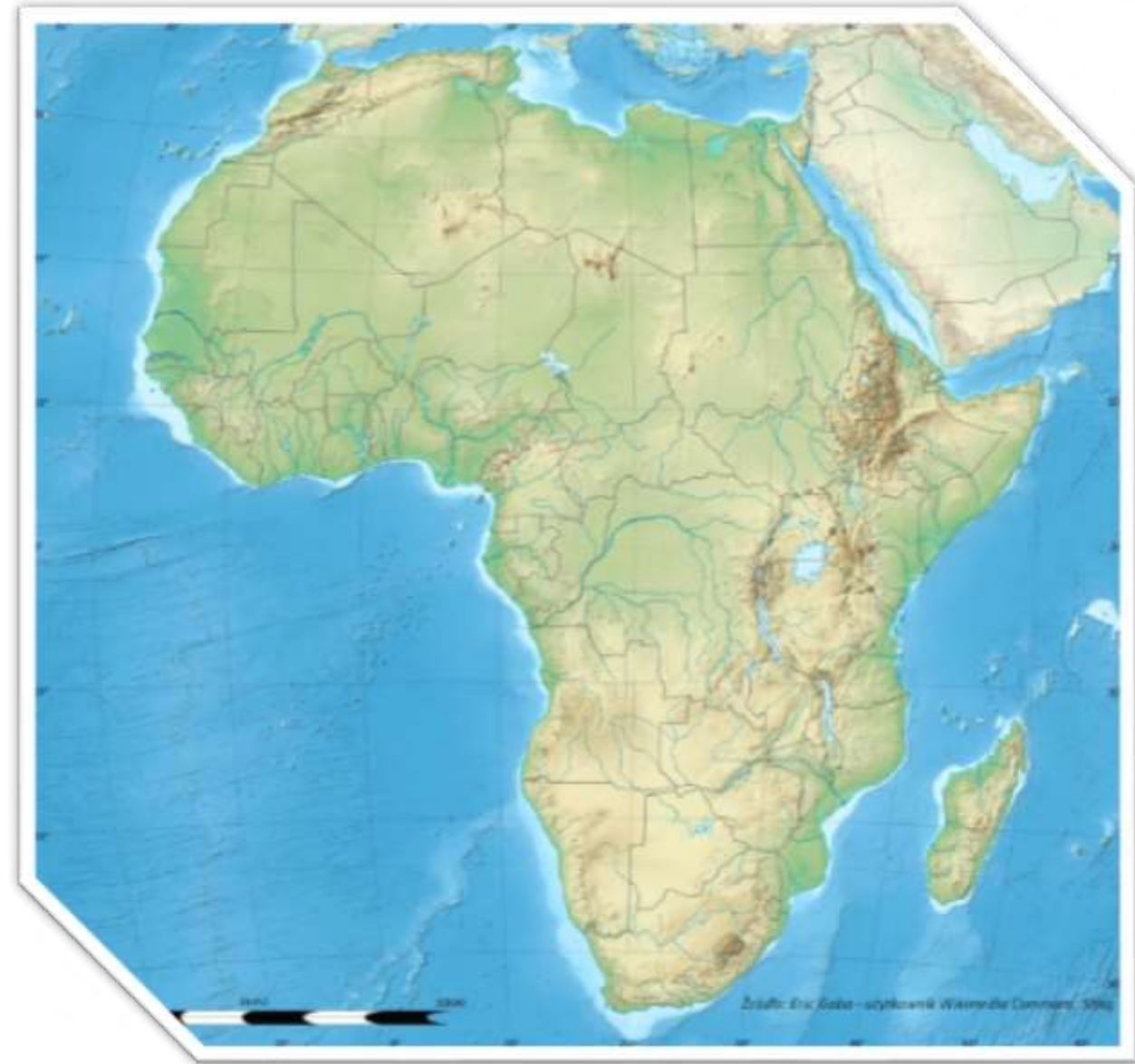
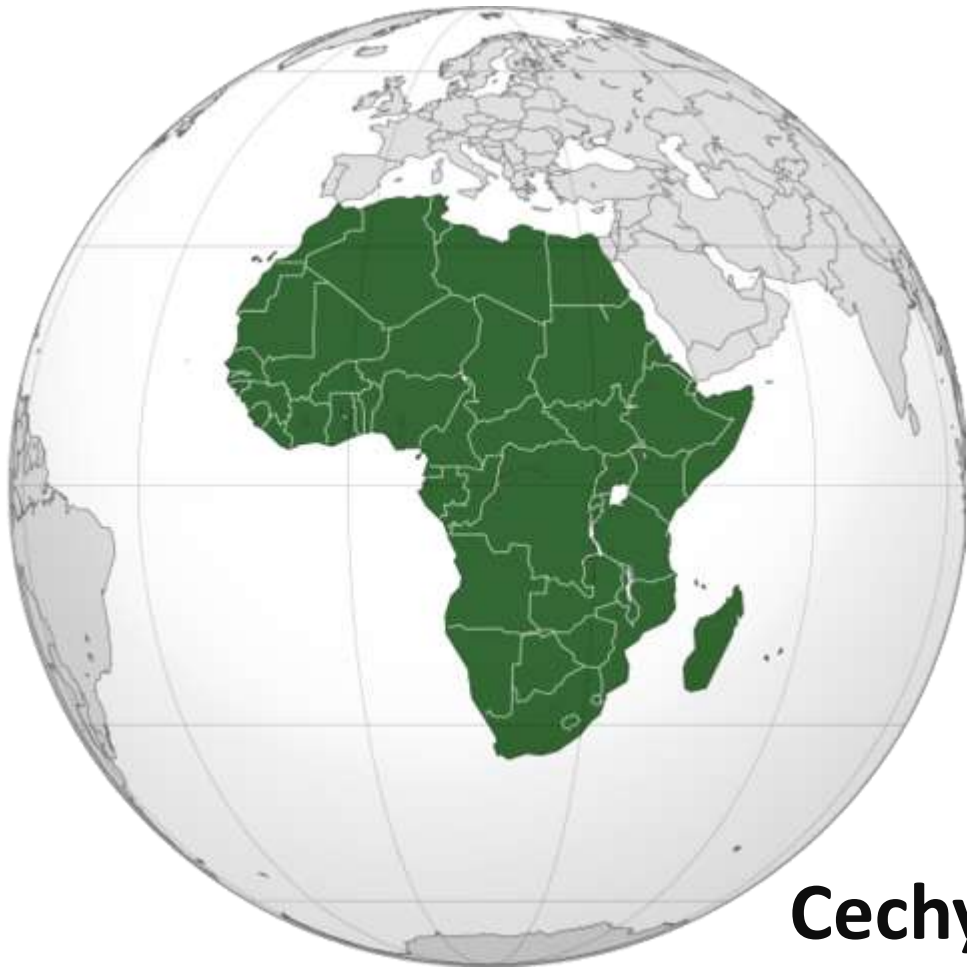

Środowisko
przyrodnicze
Afryki

Warunki naturalne Afryki

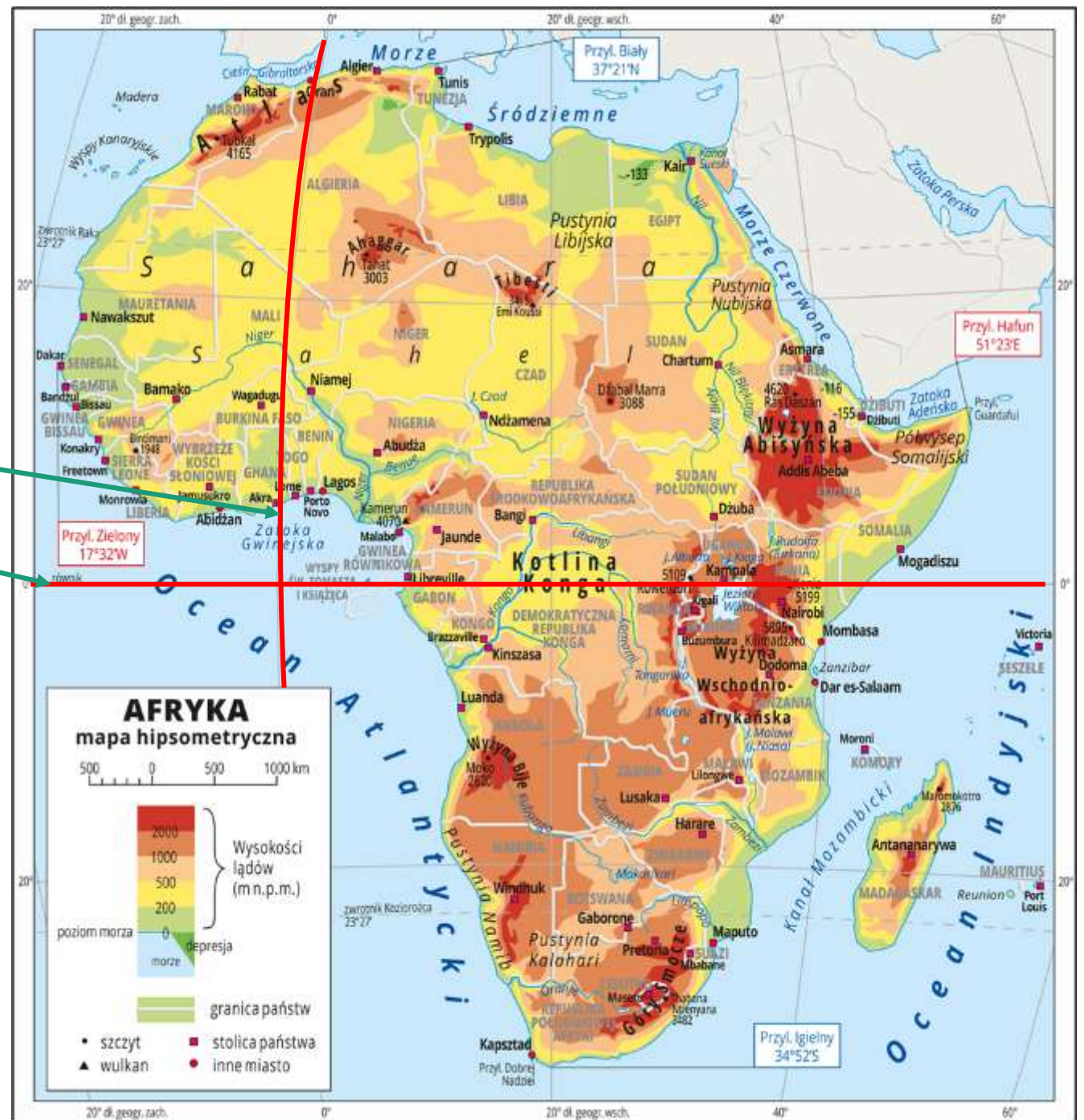
Położenie Afryki

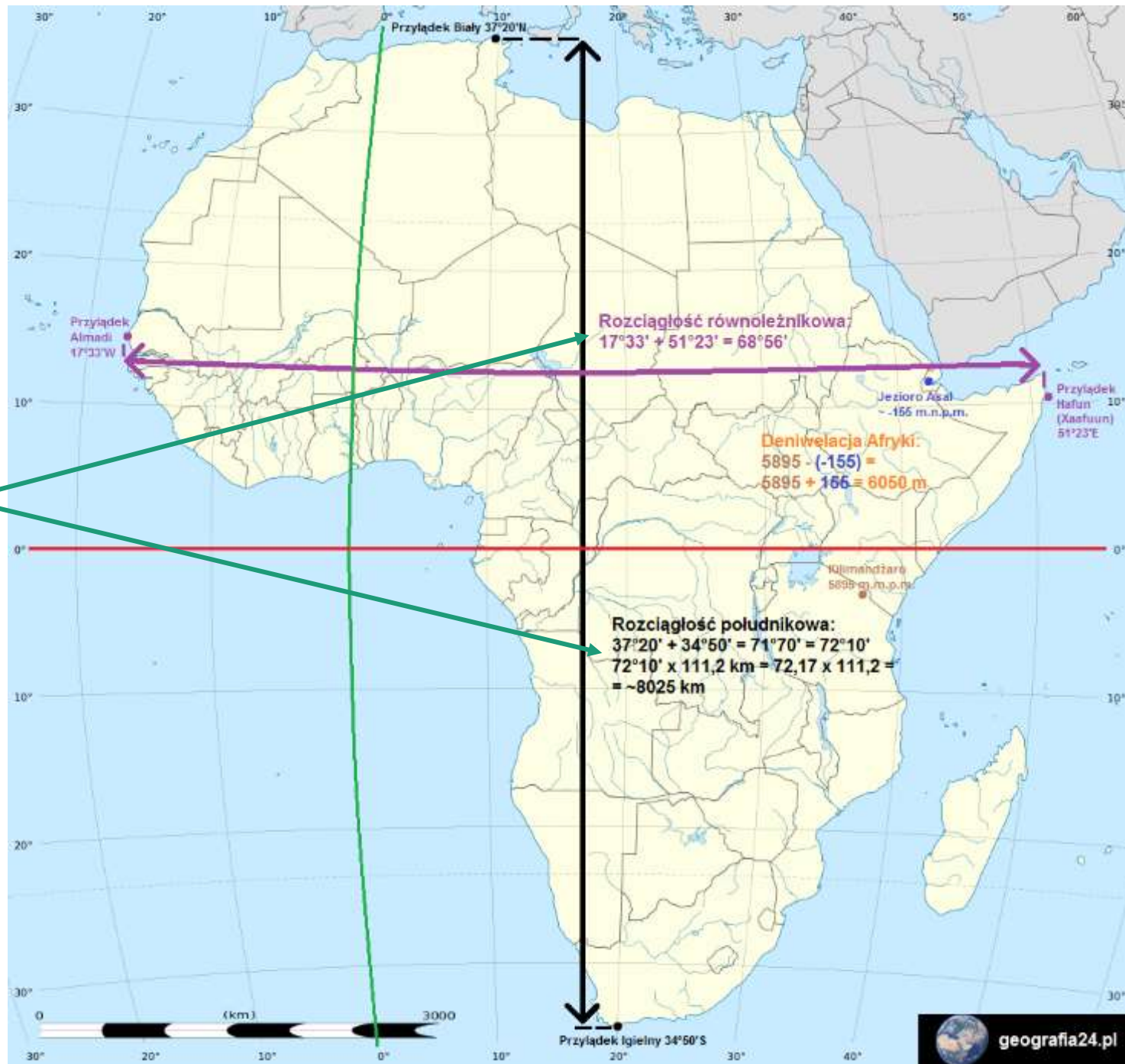
Cechy ukształtowania powierzchni Afryki

Położenie Afryki

- leży na wszystkich półkulach, przez kontynent afrykański przechodzą **równik i południk 0°**;
- powierzchnia wynosi 30,3mln km² tj. około 1/5 powierzchni lądów na Ziemi;
- ląd ten oblewają wody Oceanu Atlantyckiego na zachodzie i Oceanu Indyjskiego na wschodzie;

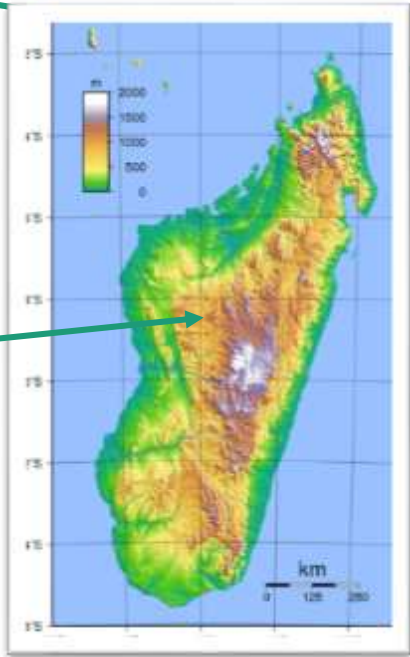

Rozciągłość południkowa i równoleżnikowa Afryki.

Linia brzegowa **Afryki** jest słabo urozmaicona.
 Jej długość wynosi ok. 30,5 tys. km
 (Europa 38 tys. km)

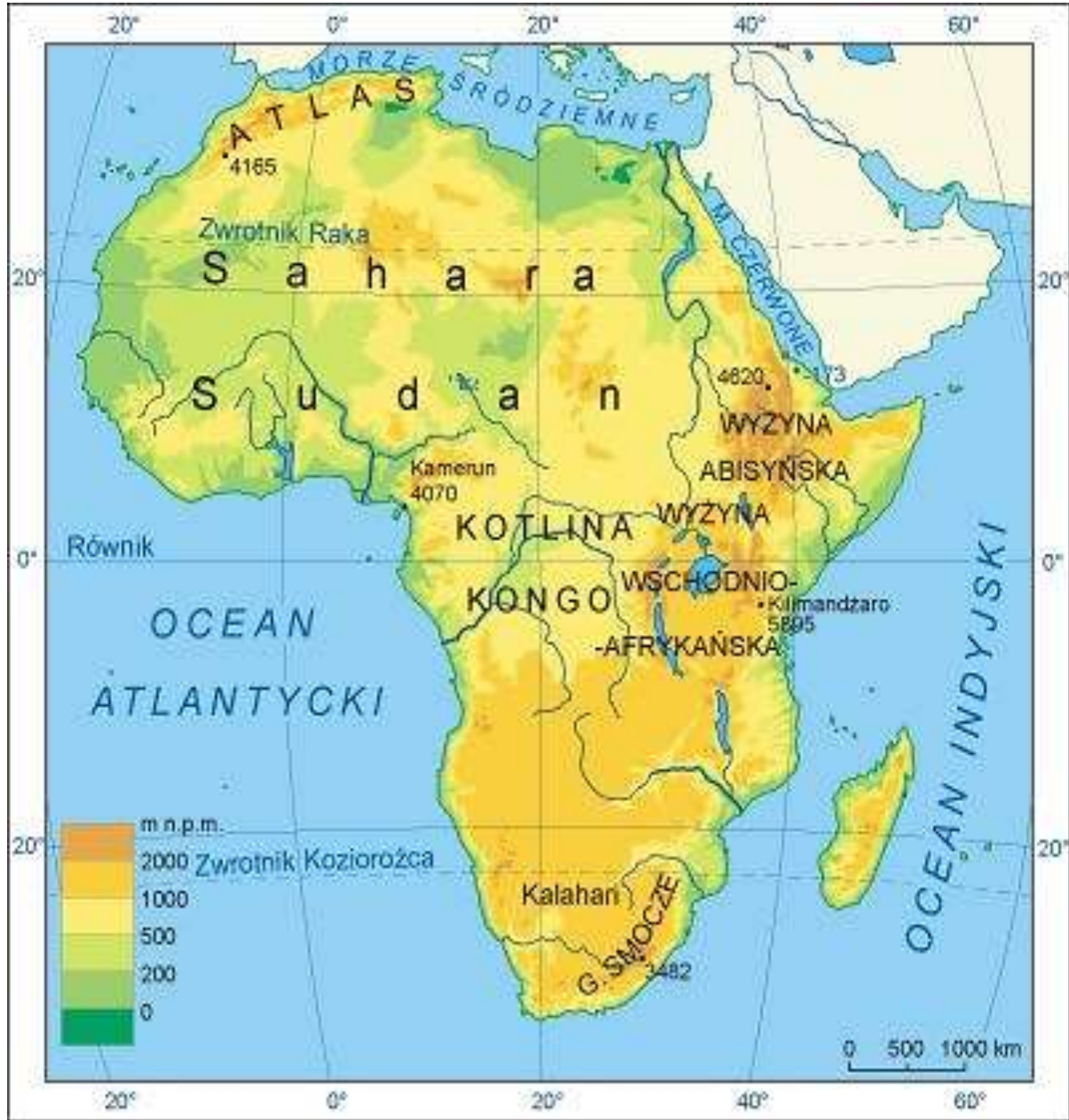
Kontynent tworzy zwartą bryłę.
 W jego obrębie znajduje się zaledwie **jeden duży półwysep** – Somalijski –
 oraz **jedna duża wyspa** – Madagaskar.

Ukształtowanie powierzchni Afryki

Kontynent **typowo wyżynny**
(ponad 75% powierzchni leży
na wysokości
300 – 2000 m n.p.m)

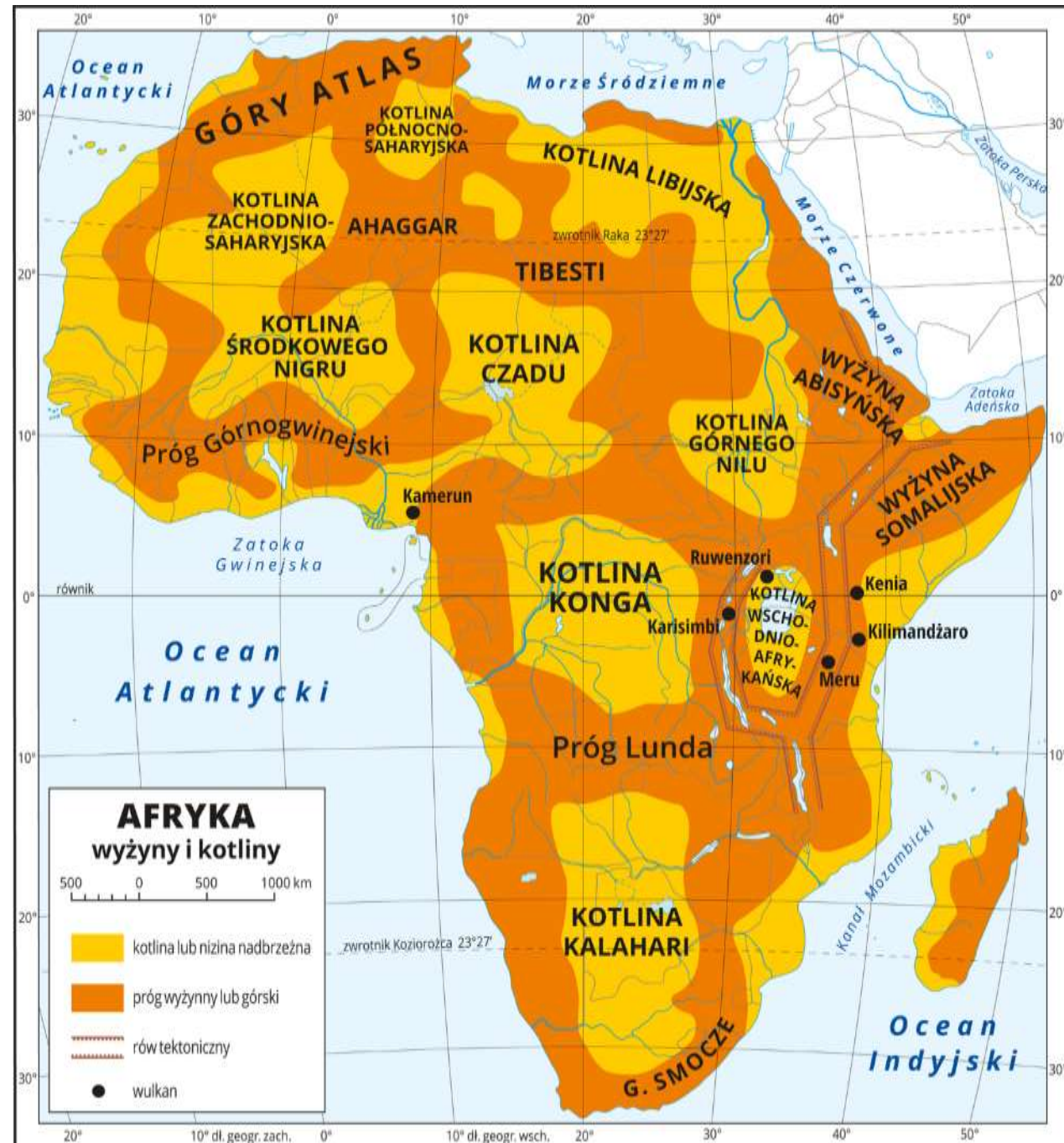
W Afryce przeważają rozległe wyżyny – najwyższe z nich to:

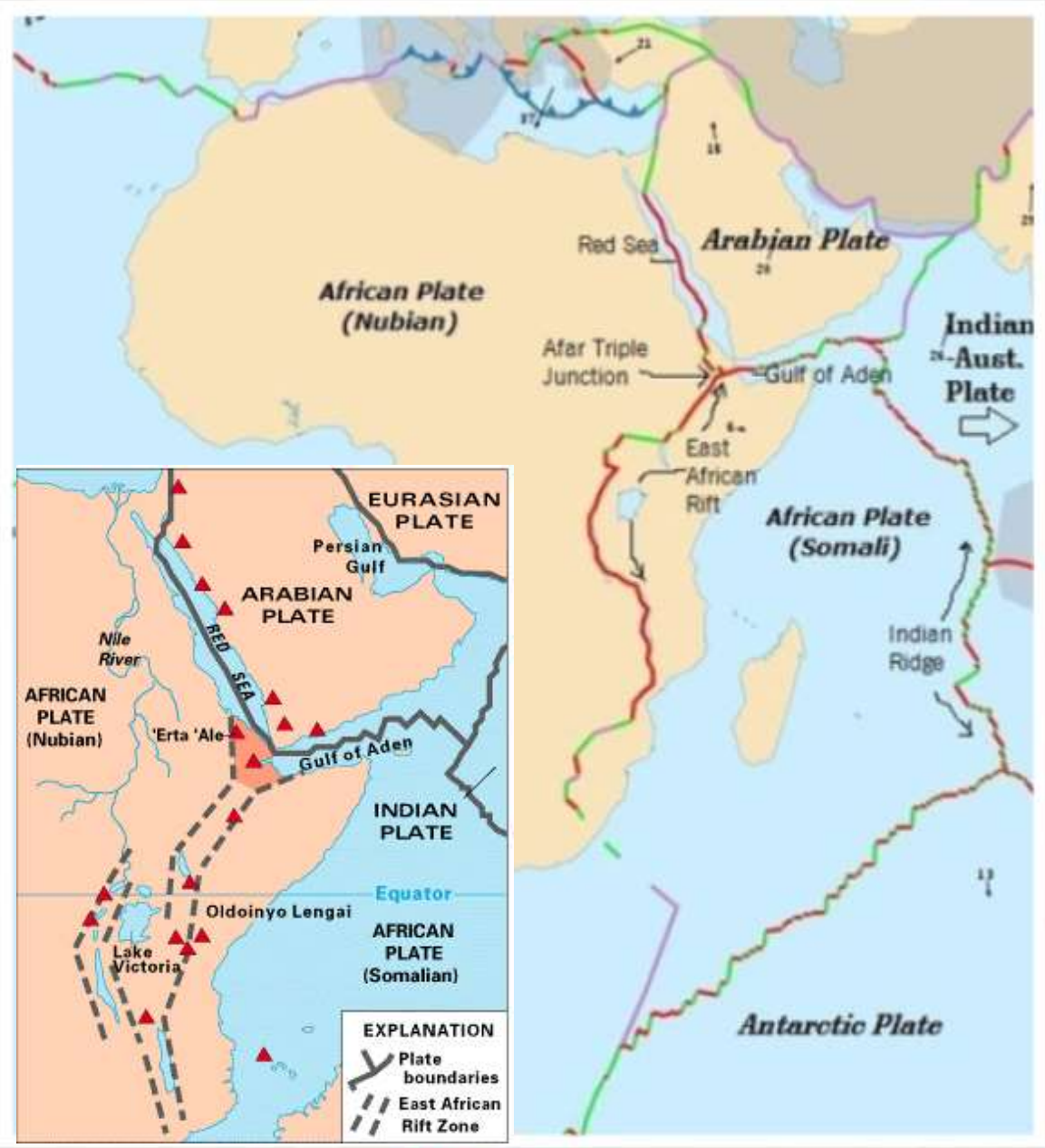
- **Wyżyna Wschodnio – afrykańska;**
- **Wyżyna Abisyńska;**

Wyżyny poprzecinane są rozległymi kotlinami, czyli obniżeniami terenu otoczonymi ze wszystkich stron przez wzniesienia.

- **Kotlina Kongo;**
(największa – o powierzchni ok. 3 mln km²);
- Kotlina Kalahari;
- Kotlina Czadu;
- Kotlina Górnego Nilu;

Rowy afrykańskie
(doliny ryftowe)

strefa ryftu
(spreadingu);

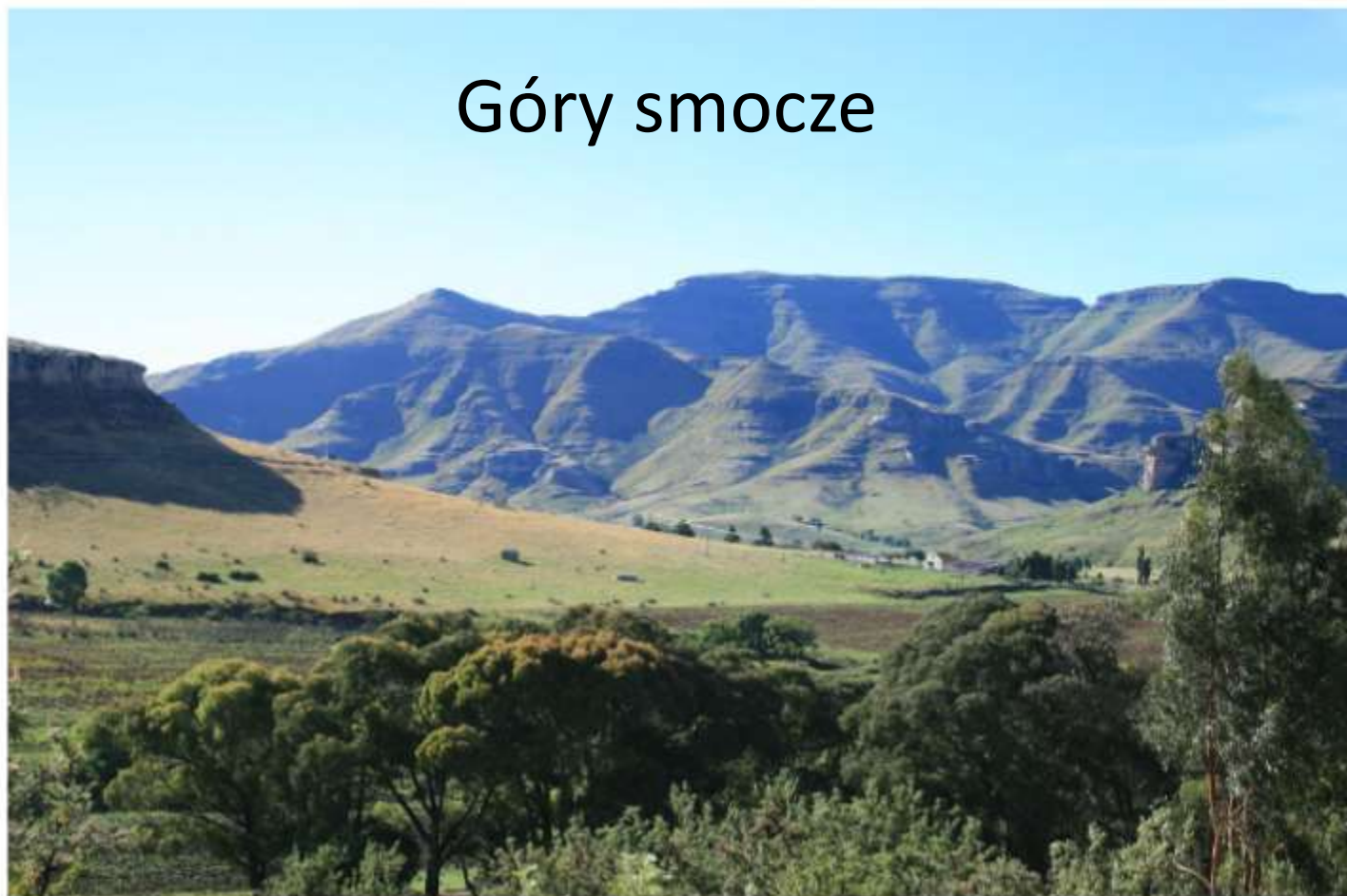
W Afryce Wschodniej wykształcił się system wielkich rowów tektonicznych, czyli rozległych dolin (do 1 tys. km szerokości) powstałych w wyniku oddalania się od siebie płyt litosfery. Przecinają one wysoko położone obszary wyżynne.

Wielkie Rowy Afrykańskie

Góry Atlas

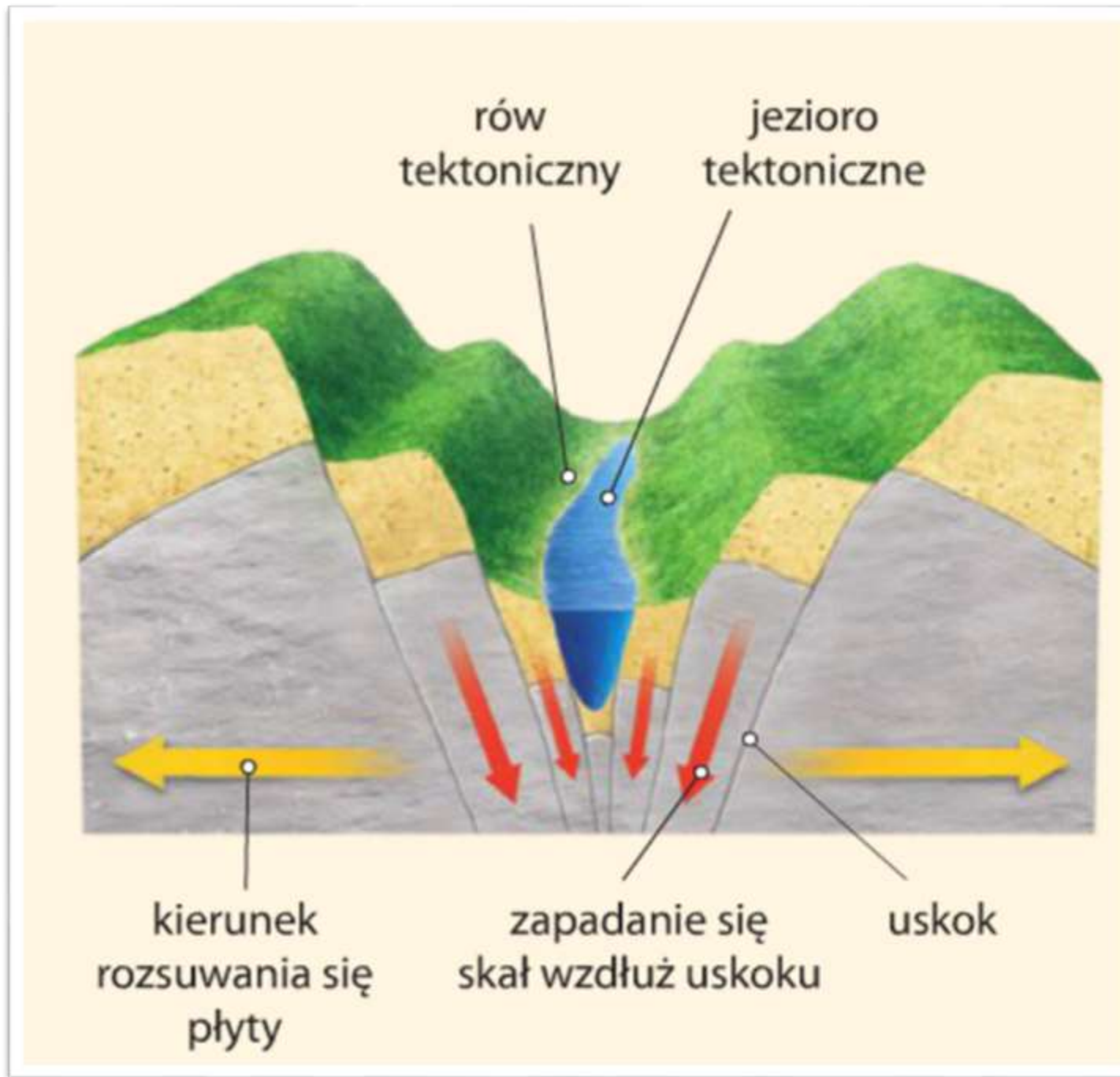

Góry smocze

W 2018 r. w Etiopii doszło do ogromnego pęknięcia skorupy ziemskiej. Niezwykła szczelina ma dziś 60 km długości. Afryka rozpada się na część wschodnią i zachodnią. W tej dolinie, gdzie się rozstała ziemia powstanie dno oceaniczne. Naukowcy uważają, że w przeciągu 50 milionów lat Kenia, Somalia, Tanzania i połowa Etiopii odłączą się od Afryki.

łańcuchy górskie rozciągają się na północy – góry Atlas – na południu – Góry Przylądkowe oraz Góry Smocze.

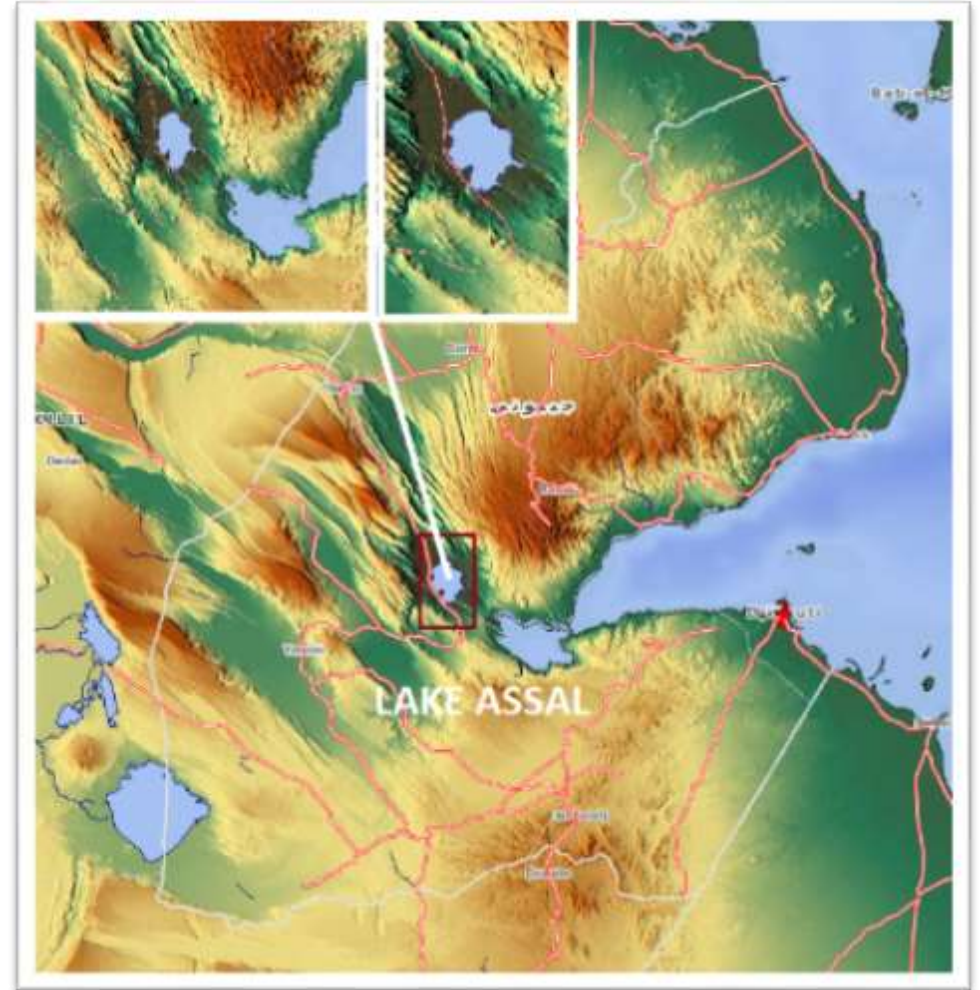
Najwyższe szczyty kontynentu znajdują się w odosobnionych masywach górskich będących wygasłymi wulkanami.

Najwyższy szczyt Afryki to Uhuru na wulkanie Kibo (Kilimandżaro) – 5895 m n.p.m.

Wąskie pasy nizin ciągną się wzdłuż wybrzeży.

Najniższy punkt: Jezioro Asal (Dżibuti) -153 m p.p.m.

Jezioro Asal - bezodpływowe, słone jezioro w Dżibuti leżące w zapadlisku tektonicznym Afar.

Sahara

☐ tworzą ją **głównie pustynie kamieniste – hamady;**

☐ pustynie piaszczyste – **ergi;**

☐ pustynie żwirowe – **seriry;**

Niemal $\frac{1}{4}$ obszaru Afryki to Sahara – największa pustynia świata.

Wody Afryki

Największe dorzecze ma Kongo (3800 km²)

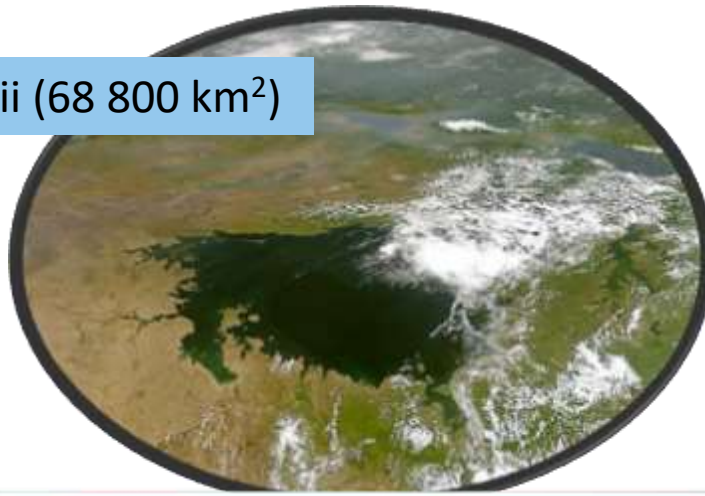
- Rzeki stałe np. Nil, Kongo, Zambezi;
- Rzeki okresowe – ich koryto wypełnia się podczas pory deszczowej;
- Rzeki epizodyczne – wypełniają się wodami tylko po ulewnych; deszczach, może się to odbywać nawet raz na kilka lat. Suche koryta rzeczne w krajobrazie nazywane są **wadi (uedy)**;
- SZOTT – słone jezioro okresowe, które podczas suszy pokrywa się skorupami solnymi;

Najdłuższa rzeka Nil (6671 km)

JEZIORA

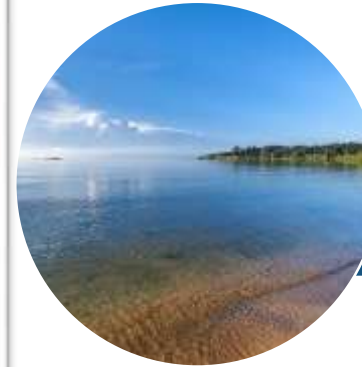
Wiktorii (68 800 km²)

rozmieszczone
nierównomiernie;

największe z nich są we
wschodniej części kontynentu;

pochodzenie tektoniczne;

Tanganika (34400 km²),
głębokość (1435 m);

Afryka: Mapa
fizyczna –
ćwiczenia
online -
[SETERRA](#)

